

BAYER NETHERLANDS
T.a.v. dhr. M. van Kranenburg
Wageningse Afweg 31
6702 PD Wageningen

Datum 21 oktober 2019
Kenmerk BE/2019/549/r
Uw kenmerk Email d.d. 29 augustus 2019
Auteur(s) ing. M.J. Visschers
Collegiale toets ir. ing. K.J. Rebergen

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg
t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl
KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Wageningse Afweg ong. te Wageningen

Aan de Wageningse Afweg ong. is een omheind grasland met plastic tunnels gesitueerd. Bayer Netherlands is voornemens deze perceelinrichting definitief te behouden. De plastic tunnels en omheining zijn ca 10 jaar geleden geplaatst (rond 2009) met het vooruitzicht deze 5 jaar te laten staan. Nieuwe inzichten gedurende deze 10 jaren leidde tot het besluit om deze plastic tunnels te behouden. Na het verstrijken van deze termijn dient er opnieuw te worden beoordeeld wat de effecten zijn ten aanzien van beschermde flora en fauna ten opzichte van de voormalige situatie. De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna (soortenbescherming), beschermde natuurgebieden (gebiedsbescherming) en/of beschermde houtopstanden. Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijke effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggend ecologisch oriënterend onderzoek is de (potentiële) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van de planlocatie voor deze soorten in kaart gebracht.

De Bayer Netherlands heeft Blom Ecologie B.V. verzocht de planlocatie te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en deze vervolgens te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en het geldende bestemmingsplan.

Onderzoeksdoelen

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

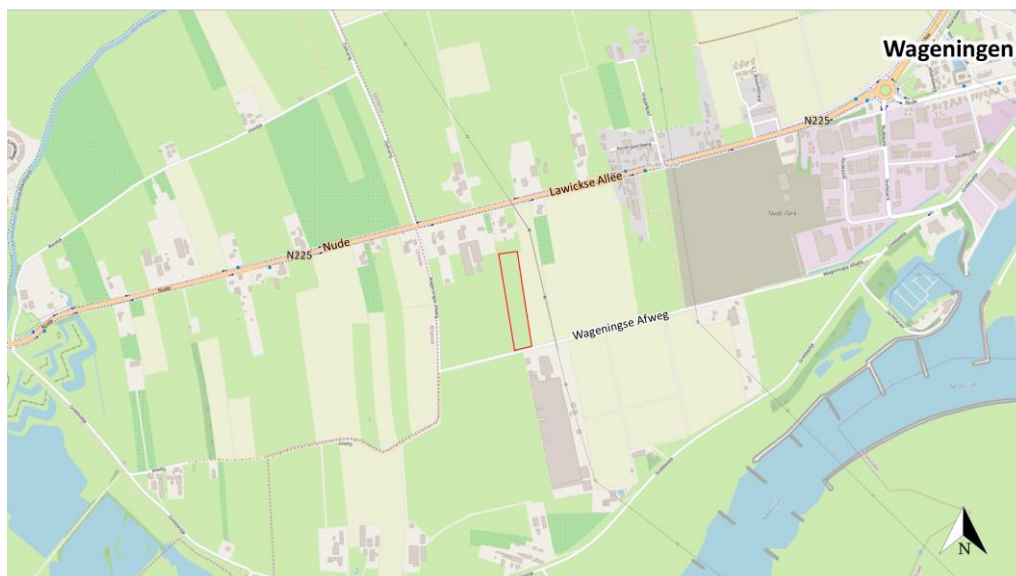
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig op de planlocatie?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Gelderland?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd?
- Dienen er vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming te worden genomen, en zo ja, welke?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Wageningse Afweg te Wageningen (figuur 1). Het perceel is gelegen tegenover de Wageningse Afweg 31, een kassencomplex van Bayer Netherlands. De planlocatie bestaat uit een intensief beheerd grasveld waarop twee rijen plastic tunnels zijn gesitueerd. Aan de noordzijde van de planlocatie is een houtwal met inheemse bomen en struiken aanwezig. De planlocatie is omheind met een gaashekwerk en prikkeldraad. Het hekwerk is inclusief het prikkeldraad ca. 2 m hoog waarbij de aanzet zich op ca. 20 cm boven maaiveld bevindt. Aan de zuid-, en westzijde is een kavelsloot aanwezig. Tussen de kavelsloot en het hekwerk aan de westzijde is een wandelpad gelegen. In figuur 2 en bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De directe omgeving van de planlocatie bestaat uit hoofdzakelijk agrarische percelen en bebouwing waaronder gras-, weide- en akkerland. Ten noorden van de planlocatie op een afstand van ca. 125 m is de doorgaande weg N225 gelegen. Ten zuiden van de planlocatie op een afstand van ca. 1 km is de Rijn gelegen. Op een afstand van ca. 1 km ten oosten van de planlocatie is het stad Wageningen gelegen.

Omdat de planlocatie ten aanzien van ecologische effecten dient te worden getoetst aan de voormalige of potentieel mogelijke situatie (vergelijkbaar met de omgeving van de planlocatie) wordt in deze rapportage een referentiesituatie aangehouden. De situatie die in dit onderzoek als referentiesituatie aangehouden wordt, betreft grasland zoals weergegeven in figuur 3. Dit betreft de voormalige functie van het perceel (google.earth.nl).

Figuur 1 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Wageningse Afweg te Wageningen (bron kaartmateriaal: arcgis.com).

Figuur 2 Fotografische indruk van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

Figuur 3 Verbeelding van de referentiesituatie. Het afgebeelde grasland is aan de oostzijde van de planlocatie gelegen.

Functieverandering en effecten

De beoogde ontwikkeling betreft het definitief handhaven van de huidige situatie. Ten opzichte van de referentiesituatie bestaat de ontwikkeling uit het aanleggen van een grasveld, het plaatsen van twee rijen tunneltenten, het realiseren van een houtwal en het omheinen van het perceel.

Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van specifieke potentie voor beschermde flora en fauna op de planlocatie, de betekenis van de planlocatie voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige flora en fauna. Tijdens het veldbezoek is de planlocatie nauwkeurig onderzocht, waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 1 oktober 2019 en is uitgevoerd door ing. M.J. Visschers. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 7/8 bewolkt, 14 ° Celsius en windkracht 1-2 (Bft).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een planlocatie en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en biedt daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zijn drie voormalige wetten; de Flora- en faunawet samen met de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998, vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Bevoegdheden zijn met het ingaan van deze wet overgedragen van het rijk naar de provincie.

Algemene zorgplicht

In de Algemene zorgplicht (art. 1.11) wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moet worden. Het uitgangspunt van de Algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

(a) Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: *Vogelrichtlijnsoorten* (art. 3.1), *Habitatrichtlijnsoorten* (art. 3.5) en *Andere soorten* (art. 3.10). Hierin worden ook rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd. Bij negatieve effecten op soorten in de specifieke soortenbescherming geldt een ontheffingsplicht.

Van de verboden als bedoeld in *Andere soorten* art. 3.10 eerste lid kan door bevoegd gezag vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen van individuen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen voor bepaalde soorten.

In de verordening Ruimte van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ondergrondse woelmuis</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Ree</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Tweekleurige bosspitsmuis</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	<i>Vos</i>
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	<i>Woelrat</i>

(b) Gebiedsbescherming

Naast de specifieke soortenbescherming kent Nederland ook gebiedsbescherming, waarbij bepaalde gebieden extra bescherming genieten. Het gaat hier hoofdzakelijk om Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Gelderland. In deze gebieden mogen in principe geen werkzaamheden binnen de grenzen uitgevoerd worden. Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist en binnen het Natuurnetwerk Gelderland geldt het 'nee, tenzij'-principe. In bepaalde gevallen dient er natuurcompensatie uitgevoerd te worden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en licht- of geluidsuitstraling van invloed zijn. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Gelderland geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden geldt een ontheffingsplicht.

(c) Houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden.

Beoordeling (a) soortenbescherming

Op basis van het veldbezoek en de bureaustudie wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de directe omgeving daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn ten gevolge van de beoogde ontwikkeling. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'Andere soorten') geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie *soortenbescherming*). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. soorten waarvoor een ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

Gedurende het veldbezoek zijn geen beschermde planten en/of sporen van deze of andere beschermde soorten aangetroffen. Ter plaatse van de planlocatie is slechts sprake van grasveld met enkele algemene inheemse kruiden zonder beschermde status zoals paardenbloem en scherpe boterbloem. In de omgeving welke minder onderhevig is geweest aan onderhoud, zijn soorten waargenomen als o.a. brandnetel, riet, braam, hondsdrif, ooievaarsbek, smeerwortel, schijnaardbij, paardenbloem, scherpe boterbloem, vogelwikke en peen.

In de omgeving van de planlocatie (in een straal van ca 500 m) is het voorkomen bekend van de volgende beschermde vaatplanten: kleine wolfsmelk (NDFF 2009-2019). De kleine wolfsmelk is waargenomen op ongeveer 400m ten oosten van de planlocatie. Wanneer aanwezigheid van de kleine wolfsmelk middels Synbiosys wordt getoetst op de Ellenberg-indicatorwaarden komen de abiotische eigenschappen van de bodem ter plaatse naar voren. Wanneer deze abiotische eigenschappen worden vergeleken met de preferenties van de kleine wolfsmelk kan worden geconcludeerd dat de bodem van de planlocatie niet geschikt is als standplaats voor deze soort. De bodem ter plaatse is, behoudens de voedselrijkdom, te zuur en te vochtig. Daarnaast is de soort slecht bestand tegen maaien. De referentiesituatie, het grasland, wordt aannemelijk met enige regelmaat gemaaid.. De zaden van de kleine wolfsmelk bevatten een mierenbroodje dat als voedsel kan dienen voor mieren. Het doel hiervan is de verdere verspreiding van de zaden doordat mieren de zaden meenemen naar hun nest. Gemiddeld worden de zaden op deze manier binnen ca. 2 meter van de plant verspreid. De uiterste afstand dat zaad op deze wijze wordt verspreid is 180 m (Whitney, 2002). De waargenomen exemplaren van de kleine wolfsmelk bevinden zich op 400 m ten oosten van de planlocatie. Daarnaast is de volledigheid van onderzoek in de omgeving van de planlocatie in NDFF t.a.v. vaatplanten weergegeven in donkergroen, wat inhoudt dat het gebied grondig is onderzocht op de aanwezigheid van (beschermde) flora. Gezien het vorengenoemde kan worden gesteld dat het plangebied niet geschikt is als standplaats van de kleine wolfsmelk zowel in de referentiesituatie als in de werkelijk aanwezige situatie. Het is derhalve uitgesloten dat de soort voorkomt op de planlocatie of in de directe omgeving.

De ontwikkeling leidt niet tot aantasting van beschermde en/of kwetsbare vegetatie. Daarnaast zijn beschermde planten niet aangetroffen gedurende het veldbezoek, waarmee negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten derhalve kunnen worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn, behoudens een aanzienlijke hoeveelheid muizenholen, geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. In de omgeving (atlashok 5x5km) is onder andere de aanwezigheid van de volgende soorten vastgesteld: aardmuis, bever, beverrat, boomarter, bosmuis, bruine rat, bunzing, damhert, das, dwergmuis, dwergspitsmuis, eekhoorn, egel, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, mol, muskusrat, otter, ree, rosse woelmuis, steenarter, veldmuis, vos, wezel, woelrat en wild zwijn (Broekhuizen et al., 2016; NDFF 2009-2019). Voor de volgende soorten geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen: bever, boomarter, damhert, das, eekhoorn, otter, steenarter, wezel en wild zwijn.

Het referentiegebied betreft een grasland waarbij aan de zuid- en westzijde een kavelsloot is gesitueerd. De kavelsloot aan de westzijde is grotendeels dichtgegroeid met riet en brandnetels. Op de oever van het naastgelegen perceel (ten westen) staan enkele wilgen en elzen. In de huidige (beoogde) situatie is op de noordzijde een houtwal met inheemse bomen en struiken aangelegd, een hekwerk geplaatst (dat niet aansluit op het maaiveld) en zijn twee rijen plastic tunnels geplaatst. Grondgebonden zoogdieren prefereren een leefomgeving waarin voldoende voedsel, rust- en voortplantingsmogelijkheden aanwezig zijn.

Door het ontbreken van relevante vegetatiestructuren en ecotopen op de planlocatie (zowel in de huidige situatie als in de referentiesituatie) is een essentiële functie voor (grondgebonden) zoogdieren beperkt.

Het plangebied is, zowel in zijn huidige situatie als in de referentiesituatie niet geschikt als leefgebied van grote zoogdieren zoals het wild zwijn en damhert. Deze soorten opereren veelal in de luwte van een bosgebied of houtopstand van voldoende grootte. Bij gevaar kunnen zij zich snel terugtrekken in de beschutting van een dergelijk structuur. Het perceel grenst niet aan een bosgebied. Een migratieroute die van een foerageergebied naar een rustplaats leidt is eveneens niet aanwezig.

Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) hebben een voorkeur voor een kleinschalig landschap met voldoende dekking en schuilgelegenheid. Ze bewegen zich voort in en jagen vanuit de beschutting van ruigten. Een structuur die deze soorten hiervoor zouden kunnen gebruiken is het struweel aan de westzijde, buiten het plangebied gelegen. Deze structuur is en wordt niet aangetast als gevolg van de ontwikkeling.

De steenmarter geeft meer de voorkeur aan rommelhoekjes en steenhopen. De soort nestelt regelmatig in bebouwing. Structuren die een essentiële functie voor de steenmarter kunnen bieden zijn niet aanwezig op de planlocatie. Ook hierbij geldt dat het struweel aan de westzijde gebruikt kunnen worden als migratieroute.

De boommarter, evenals de eekhoorn leven voornamelijk in aaneengesloten bosgebieden waar voldoende nestgelegenheid en foerageermogelijkheden aanwezig zijn. Dergelijk habitat is niet aanwezig op de planlocatie of in de directe omgeving.

De das leeft in gebieden die bestaan uit een combinatie van diverse habitattypen. Vaak zijn dit kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende bosjes, houtwallen, singels en heggen. Belangrijk voor het habitat van de das is dat er voldoende voedselaanbod is, een goed vergraafbare grond aanwezig is, voldoende dekking in de vorm van bijvoorbeeld houtwallen of heggen is en het gebied weinig wordt verstoord (BIJ12 kennisdocument Das, 2017). De das komt voor in het gebied aan de noordzijde van de Grebbergen op een afstand van 2,2 km van de planlocatie. Tussen deze locatie en de planlocatie zijn geen gunstige migratieroutes en een barrières in de vorm van een doorgaande weg (o.a. N225) aanwezig waardoor migratie wordt beperkt. Daarnaast is de combinatie van habitatype in de directe omgeving van de planlocatie slechts marginaal aanwezig. Tezamen is het door de combinatie van factoren niet aannemelijk dat de soort (al dan niet in de toekomst) voorkomt op de planlocatie wanneer deze grasland zou betreffen.

Soorten als de bever en otter zijn sterk watergebonden en worden derhalve voornamelijk in de uiterwaarden van de Neder-Rijn en natuurgebied de blauwe kamer waargenomen. Leefgebied voor deze soorten is per definitie niet aanwezig voor deze soorten.

Gelet op het gebruik van de locatie (in zowel de huidige situatie als de referentiesituatie) en de afwezigheid van gunstige migratieroutes in de directe omgeving van de locatie alsmede afwezigheid van geschikte vegetatiestructuren en ecotopen op de planlocatie zijn negatieve effecten op soorten van de *Habitatrichtlijn* en niet vrijgestelde *Andere soorten* niet verwacht. De planlocatie heeft enkel mogelijk een functie voor algemene soorten. Dit betreft met name egel, konijn, mol en rat- en muisachtigen. Doordat het hekwerk rondom het plangebied niet aansluit op het maaiveld is het plangebied in de huidige situatie nog steeds toegankelijk voor kleinere zoogdiersoorten. Op en rondom de planlocatie zijn geen holen, nesten of sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten die buiten de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming van de provincie vallen (zie Wnb art 3.10). Effecten op beschermde zoogdieren zijn uitgesloten.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren en spleten en/of structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (BIJ12 kennisdocument Gewone dwergvleermuis, 2017; Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). In de omgeving is het voorkomen bekend van onder andere: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (Broekhuizen et al., 2016; Limpens et al., 1997; NDFF 2009-2019). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen als *Habitatrichtlijnsoorten* beschermd.

Op de planlocatie zelf zijn geen voor vleermuizen geschikte boomholten aanwezig welke kunnen dienen als rust- en/of verblijfplaats. Op de oever van de watergang aan de westzijde van de planlocatie staan enkele elzen welke zeer beperkt geschikt zijn als potentiële verblijfplaats. Op deze oever staat tevens een gewone es welke wat meer potentie biedt als verblijfplaats, mits er geschikte holten aanwezig zijn. Al deze structuren zijn en worden niet aangetast als gevolg van de ontwikkeling, waardoor effecten ten aanzien van vaste rust- en of verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn uitgesloten. Wegens ontbreken van bebouwing kunnen verblijfplaatsen voor gebouwde bewonende vleermuizen per definitie uitgesloten worden.

Hoewel het uitgesloten is dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als vaste rust- en/of verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als beperkt foerageergebied en/of vliegroute. In de referentiesituatie, waarin het perceel een grasland betreft, heeft het plangebied geen essentiële functie als foerageergebied. Graslanden voorzien slechts marginaal in insectenaanbod. Het plaatsen van het hekwerk en de plastic tunnels heeft geen significant negatieve invloed op het insectenaanbod ter plaatse. Ten gevolge van de beoogde ontwikkeling worden deze functies (beperkt foerageergebied en vliegroute) niet aangetast. In de luwte van opgaande vegetatie kunnen vliegbewegingen en foerageeractiviteiten van vleermuizen plaatsvinden. Vleermuizen jagen op insecten waarbij ze opportunistisch gebruik maken van een groot netwerk aan jachtgebieden. De omvang en het gebruik van een gebied alsmede de jachttechniek en prooien verschillen per soort. Gedurende het foerageren verspreiden vleermuizen zich diffuus over het landschap waarbij veelal gebruik wordt gemaakt van bosranden, bomenlanen, oeverzones of andere structuurrijke zones.

De ruigte/groenstructuur aan de westzijde van het plangebied wordt aannemelijk wel gebruikt om te foerageren. Behoudens het plaatsen van de kassen en het hekwerk is op de noordzijde van de planlocatie een houtwal met inheemse bomen en struiken geplaatst zodat de kassen aan het zicht worden onttrokken. Door de diversiteit aan inheemse bomen en struiken wordt een diversiteit aan insecten aangetrokken. Het plaatsen van de houtwal heeft derhalve vooral een gunstig effect op het voorkomen van vleermuizen. Mogelijk zijn deze rechtlijnige groenstructuren aan de noord en westzijde van het perceel naast foerageergebied (al dan niet in beperkte mate) onderdeel van een vliegroute. Een essentiële functie is niet aannemelijk omdat de structuren niet verbonden zijn met andere rechtlijnige groenstructuren ten zuiden van de planlocatie. Tevens is er geen sprake van lichtuitstraling op deze rechtlijnige groenstructuren aan de noord- en westzijde van het perceel waardoor lichtverstoring niet aan de orde is.

De ontwikkeling heeft ten opzichte van de referentiesituatie niet geleid tot negatieve effecten ten aanzien van vleermuizen. Het plaatsen van de houtwal, als onderdeel van de ontwikkeling heeft aannemelijk zelfs geleid tot een toename van potentieel foerageergebied.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen op de planlocatie. Amfibieën leven in zowel een aquatisch (m.n. lente/zomer) als een terrestrisch (m.n. herfst/winter) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. Oppervlaktewater op planlocatie. In de omgeving is de aanwezigheid bekend van de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kamsalamander, kleine watersalamander en poelkikker (Creemers & Van Delft, 2009; NDFF 2009-2019). Voor de kamsalamander en poelkikker geldt dat deze beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming en geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Op de planlocatie zelf is geen oppervlaktewater aanwezig, waardoor de planlocatie geen functie als voortplantingslocatie biedt. De kavelsloot ten oosten van de planlocatie is volledig dichtgegroeid met (oever)vegetatie en slecht beperkt watervoerend. De afwateringssloot ten zuiden van de planlocatie is slechts delen van het jaar watervoerend en heeft relatief steile oevers. De kamsalamander wordt waargenomen in bosrijk gebied met houtwallen of struweel. De samenhang van geschikte overwinteringslocaties (c.q. vorstvrije structuren als muizenholen of houtstapels, etc.) en geschikte watersystemen is essentieel voor de geschiktheid van een gebied en de verspreiding van de soort. Het voortplantingswater van de soort heeft een rijke watervegetatie, is licht voedselrijk, niet zuur, slechts beperkt beschaduwde en er mogen geen vissen of watervogels in voorkomen. In het rivierengebied wordt de kamsalamander regelmatig waargenomen in laag-dynamische stangen, kolken en kleiputten (RAVON kamsalamander, 2019). De beschreven individuen zijn waargenomen in een poel op een afstand van ruim 750 ten

zuidwesten van de planlocatie. Het perceel waar deze poel zich bevindt is op zeer korte afstand van de uiterwaarden en het natuurgebied Blauwe Kamer gelegen waar de soort vaker wordt waargenomen. Het overwinteringshabitat van de kamsalamander bevindt zich vrijwel altijd in de directe omgeving van het aquatisch habitat waarbij de uiterst maximale afstand 400 m bedraagt. De muizenholen op de planlocatie hebben derhalve geen functie als overwinteringslocatie van de soort. Omdat de omgeving van het plangebied is beschreven als bijzonder grondig onderzocht (donkergroen in NDFF) is het voorkomen, anders dan beschreven, niet verwacht. Daarnaast is in de directe omgeving van de planlocatie geen potentieel geschikt oppervlaktewater aanwezig waar de kamsalamander kan voorkomen, omdat de soort bijzonder hoge eisen stelt aan het voortplantingswater.

De poelkikker leeft vooral in kleinschalige, stilstaande wateren met schoon, zwak zuur en voedselarm water. Het is een pionierssoort die nieuw ontstane poelen zonder vegetatie kunnen koloniseren, maar zich kan blijven handhaven als vegetatie zich sterker heeft ontwikkeld. Als de waterkwaliteit vermindert kan de soort echter snel verdwijnen. Buiten de voortplantingstijd kan de poelkikker ook voorkomen in weilanden en bossen verder gelegen van het water (BIJ12 kennisdocument Poelkikker, 2017). Het voorkomen van de poelkikker is bekend op een stand van 400m ten oosten van planlocatie. De watergang aan de zuidzijde van de planlocatie betreft een afwateringssloot waar aannemelijk meststoffen en pesticiden in afspoelen vanuit de omliggende akker-, gras-, en weidelanden. Daarnaast heeft de deze watergang steile oevers. De poelkikker is een zeer kieskeurige soort die wordt waargenomen in meer natuurlijke watergangen met gradiënt. Tevens is het voorkomen van de tiendoornige stekelbaars bekend in de watergang aan de zuidzijde van de planlocatie. Stekelbaarzen in wateren als amfibieënpoelen zijn ongewenst omdat sommige zeldzame en bedreigde soorten amfibieën zich in met vis bezette poelen zeer slecht voortplanten. De stekelbaars predeert eitjes van de poelkikker waardoor de poelkikker dergelijke wateren mijdt. Gezien het vorengenoemde is het uitgesloten dat de poelkikker voorkomt in de watergangen rondom de planlocatie of op de planlocatie. Negatieve effecten op de kamsalamander en poelkikker kunnen uitgesloten worden.

Het is niet uit te sluiten dat algemene soorten, zoals de bruine kikker en gewone pad, gedurende de terrestrische (herfst/winter) periode voorkomen binnen de planlocatie. Deze dieren vallen echter onder de vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen (zie *Wet natuurbescherming*). Negatieve effecten op beschermde amfibieën zijn derhalve uitgesloten.

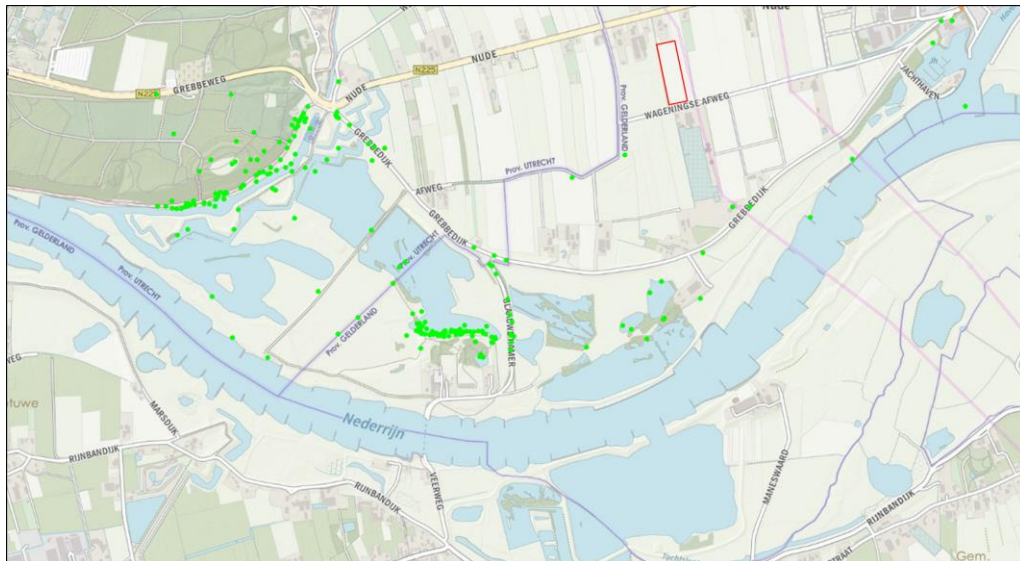
Reptielen

In de omgeving is de aanwezigheid bekend van levendbarende hagedis, ringslang en hazelworm (Creemers & Van Delft, 2009; NDFF 2009-2019). Reptielen zijn verbonden aan structuurrijke en weinig verstoorde biotopen.

De levendbarende hagedis komt voor in open bossen, ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in duinen. Het habitatype heide en hoogveen genieten echter de voorkeur. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort. In de genoemde landschapstypen wordt hij voornamelijk aangetroffen op structuurrijke overgangen van droge naar vochtige terreindelen/oevers. De soort is afhankelijk van structuurrijk habitat met daarbinnen open zon beschenen, snel opwarmende plekken in de nabijheid van dekkingsmogelijkheden om zich te beschermen tegen uitdroging en predatie. De homerange van de levendbarende hagedis is doorgaans beperkt tot enkele tientallen vierkante meters tot ruim 500m². De vaste verblijfplaatsen en functionele leefomgeving bestaan uit het overwinteringshabitat en het zomer/voortplantingshabitat. Levendbarende hagedissen overwinteren boven het grondwaterniveau in grote gras- en zeggepollen, oude zoogdierholen, onder boomstronken en dergelijke. De overwinteringsplaatsen worden gebruikt van half september tot en met half april. In de actieve periode gebruiken levendbarende hagedissen veelal meerdere maar steeds dezelfde plekken als verblijfplaats. Dergelijke gebieden worden eveneens gebruikt om te paren en gedurende de periode dat vrouwtjes hun eieren meedragen. Derhalve wordt het gebied waarin dragende vrouwtjes voorkomen, gezien als voortplantingshabitat. (BIJ12 kennisdocument levendbarende hagedis, 2017; Ravon levendbarende hagedis, 2019). In de omgeving is de levendbarende hagedis slechts eenmaal waargenomen. De waarneming is 9 jaar geleden gedaan in een half natuurlijk grasland ter langs het Valleikanaal op een afstand van 1,5 km van de planlocatie. De omgeving van Wageningen, alsmede de omgeving van de planlocatie is veelvuldig onderzocht waardoor de volledigheid van verspreidingsgegevens zeer goed is. Door

het ontbreken van aanvullende/ verdere waarnemingen in de afgelopen 9 jaar is het onwaarschijnlijk dat de soort nog voorkomt in de omgeving. Daarnaast biedt de planlocatie geen leefgebied van voldoende grootte en kwaliteit voor de levendbarende hagedis.

Ringslangen jagen langs het water en zonnen op open, rustige plekken. Op relatief vochtige plaatsen, zoals in bladhopen, mesthopen, vermolmde boomstobben en opgeworpen broeihopen, worden eieren gelegd. De slang overwintert op droge plaatsen in hopen, compost- en bladhopen, houtstapels, onder oude boomstammen en in dichte struiken. Ringslangen kunnen goed zwemmen en grote afstanden afleggen. Voor het broedbiotoop is het van belang dat er in geruime mate broeihopen van organisch materiaal aanwezig zijn (Ravon ringslang, 2019). De ringslang is gebonden aan waterrijke habitats. Meestal betreffen dit overgangen van droge zandgrond naar natte veen- of kleigronden. Lage, natte gebieden worden gemeden vanwege de slechte overwinteringsmogelijkheden. Hun jachtgebied bestaat uit kleinschalige gebieden met veel variatie en vooral een ruim aanbod van water. Voldoende eiafzetmogelijkheden en een ruimaanbod van wateren in nabijheid van hoge gronden zijn belangrijke randvoorwaarden. (Creemers & Van Delft, 2009). Op de planlocatie en in de directe omgeving is geen combinatie van geschikte habitats (water, weiland en dekking-biedende vegetatie) aanwezig in zowel de huidige situatie als de referentiesituatie. Ook zijn structuren die kunnen dienen als broedhoop, overwinteringslocatie of jachtgebied niet aanwezig op de planlocatie. De soort wordt dan ook niet waargenomen in de uiterwaarden van de Neder-Rijn en omliggende (natte) natuurgebieden op een afstand van ca. 0,5 km. Op de zuidhelling van de Wageningse Berg bevindt zich een populatie ringslangen (figuur 4).

Figuur 4 Waarnemingen van ringslang t.o.v. de planlocatie. Deze kaart is voor intern gebruik en mag onder geen beding gepubliceerd worden (NDF 2009-2019).

Op circa 300 meter afstand ten zuidwesten is er een ringslang waargenomen. De datum van de waargenomen ringslang betreft 24 juli 2019. In juni-juli trekken de vrouwtjes in relatief korte tijd naar een geschikte eiafzetplek. Afstanden tot een kilometer zijn hierbij niet ongevoel en zelfs afstanden van enkele kilometers zijn vastgesteld (Madsen 1984, Van Wilgenburg & Kelder 1999). Het is aannemelijk dat de waargenomen ringslang een vrouwtje betreft welke op zoek is gegaan naar een geschikte eiafzetplek. Gedurende de afgelopen 10 jaar zijn geen waarnemingen van ringslang in de directe omgeving van de planlocatie gedaan.

Hazelwormen leven over het algemeen in open bossen, bosranden, heidegebieden, houtwallen en struwelen, steenachtige biotopen en tuinen (Ravon hazelworm, 2019). Het voedsel bestaat hoofdzakelijk uit regenwormen en naaktslakken. Hazelwormen zijn actief in de periode maart – oktober, waarna er overwintert wordt in droge holten, al dan niet zelf gegraven, of spleten in rotsen (Creemers & Van Delft, 2009). In de omgeving wordt de hazelworm waargenomen in het bosrijke gebied op de Grebberberg. Dergelijke structuurrijke en geprefereerde landschapselementen zijn niet aanwezig op de planlocatie.

Door de afwezigheid van structuurrijk biotopen van voldoende kwaliteit en afmeting, dekkingsmogelijkheden en plaatsen om op te warmen zijn negatieve effecten ten aanzien van

leefgebied van reptielen uitgesloten. De ontwikkeling ten aanzien van de referentiesituatie leidt derhalve niet tot overtreding van de Wet Natuurbescherming.

Vissen

Op de planlocatie bevindt zich geen oppervlaktewater. De omliggende kavelsloten zijn/ waren niet aan ontwikkelingen onderhevig. Negatieve effecten op (beschermde) vissen zijn uitgesloten.

Insecten, libellen en andere ongewervelden

Op de planlocatie zijn gedurende het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden aangetroffen. In de omgeving van de planlocatie is het voorkomen van beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden bijzonder goed in kaart gebracht waardoor bekend is dat de rivierrombout en de sleedoornpage in de omgeving aanwezig zijn. De rivierrombout wordt vooral langs grote rivieren aangetroffen. Het habitat bestaat uit zandige substraten in ondiepe, onbegroeide en stromingsluwe delen van de grote rivieren, zoals achter kribben (Vlinderstichting rivierrombout, 2019). Dergelijk habitat is niet aanwezig op de planlocatie.

De sleedoornpage staat bekend als een weinig mobiele vlinder die zelden verder vliegt dan enkele honderden meters langs een bosrand of struweel. De waardplant is de sleedoorn en enkele *Prunus*-soorten (Vlinderstichting sleedoornpage, 2019). De soort is op een afstand van 800 m ten oosten van de planlocatie waargenomen. Als gevolg van de ontwikkeling zijn geen structuren verwijderd welke kunnen dienen als (onderdeel van het) leefgebied van de sleedoornpage. Als onderdeel van de ontwikkeling zijn inheemse struiken aangeplant ten gunste van dergelijke soorten.

In het geval van de referentiesituatie (grasland) zijn er op planlocatie zijn geen plantensoorten aanwezig die specifiek voor een beschermde ongewervelde een waardplant vormen. Ook is er in die situatie geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die potentieel (onderdeel van het) leefgebied van beschermde insecten of andere ongewervelden kan zijn. Negatieve effecten op de soortgroep zijn uitgesloten.

Vogels

Op de planlocatie en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek de volgende soorten waargenomen: ekster, buizerd, huismus, ooienvaar, reiger, vink, koolmees.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

Gedurende het veldbezoek zijn geen nesten en/of sporen als braakballen, plukplaatsen, horsten, hollen of uitwerpselen aangetroffen van soorten met een jaarrond beschermd leefgebied en/of nestlocatie. Er zijn geen nesten aangetroffen in de bomen rondom de planlocatie. De aanwezigheid van in bomen broedende soorten als buizerd, sperwer en ransuil kan uitgesloten worden.

In de referentiesituatie, die tevens de voormalige situatie van het perceel betreft, is een grasland aanwezig. Doordat productiegraslanden bestaan uit een monocultuur zijn deze slecht beperkt geschikt als foerageergebied voor uilen. Rondom waren geen paaltjes (afrastering) aanwezig welke kunnen dienen als uitkijkpost en worden gebruikt tijdens het foerageren. Het directe omgeving met een afwisseling van open velden, kruidenrijk mengsel, kavelsloten en struweel bieden meer potentie voor kerk en steenuilen. In de huidige situatie waarop een monocultuur van gras en plastic tunnels aanwezig is, is de potentie als foerageergebied ongeveer gelijk aan de referentiesituatie.

Het planlocatie is niet volledig bedekt of verhard waardoor deze nog steeds gebruikt kan worden als beperkt foerageergebied. Aan de randen van de planlocatie, in de buurt van de groenstructuur aan de westzijde, zijn diverse gangen en hollen van muizen aanwezig die duiden op de aanwezigheid van knaagdieren die als voedsel kunnen dienen. Daarnaast is als onderdeel van de ontwikkeling een houtwal aan de noordzijde gerealiseerd waardoor meer habitat en schuilgelegenheid voor kleine knaagdieren is ontstaan. Daarnaast is er als gevolg van de ontwikkeling geen geluid- of lichtverstoring ontstaan welke een negatief effect kan hebben op uilen.

Aan de randen van de planlocatie zijn in 2018 meermaals roepende steenuilen waargenomen (figuur 5). De kassen waren ten tijden van de waarnemingen al aanwezig. Steenuilen roepen om hun territorium te markeren. Uit deze gedragingen kan worden geconcludeerd dat het plangebied onderdeel is van het territorium van een steenuil. Er zijn geen waarnemingen bekend

Figuur 6 Holen van de veldmuis. Duidelijke looppaadjes zijn hierbij zichtbaar.

Grote gele kwikstaart broedt langs stromende watergangen in dichte vegetatie langs natuurlijke oevers of in kunstwerken als bruggen of stuwen. Voor deze soort is binnen de planlocatie geen functioneel leefgebied aanwezig.

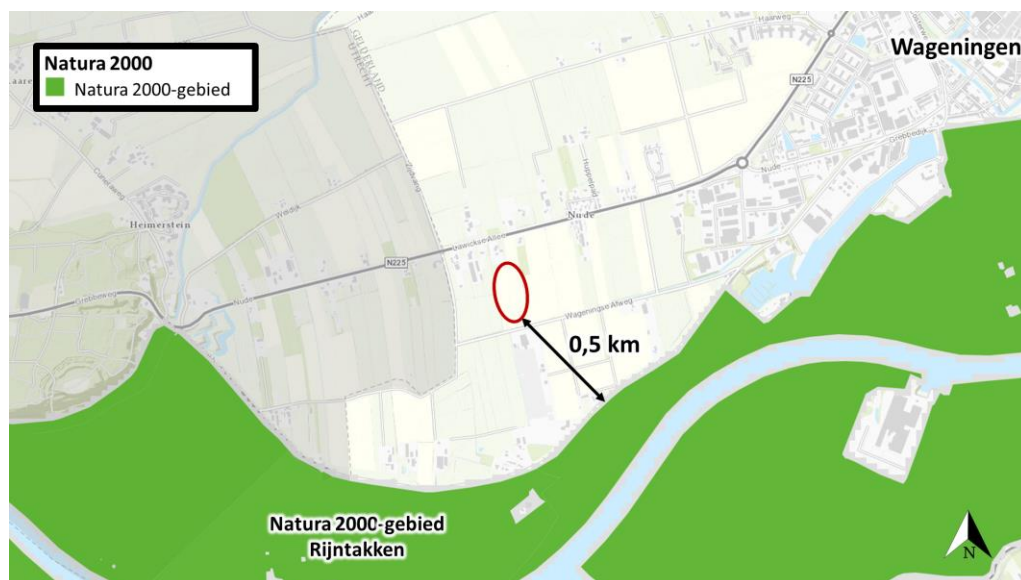
De gierzwaluw en huismus leven met name in de directe omgeving van mensen en broeden als koloniebroeder in gevels en onder (pannen)daken (BIJ12 kennisdocument Gierzwaluw, 2017). De soort is vaak te vinden in woonwijken en is vrij zeldzaam in landelijk gebied. Op de planlocatie zijn geen structuren aanwezig welke kunnen dienen als nestlocatie voor de huismus of gierzwaluw. Door het ontbreken van bebouwing binnen een straal van 50 meter van de groenstructuren kan essentieel leefgebied voor de huismus tevens uitgesloten worden. Van aantasting van functioneel leefgebied en nestlocaties van de huismus en gierzwaluw is derhalve geen sprake

Vogels - Algemene broedvogels en categorie 5 (beschermde nestlocatie gedurende broedperiode en bij ecologisch zwaarwegende redenen)

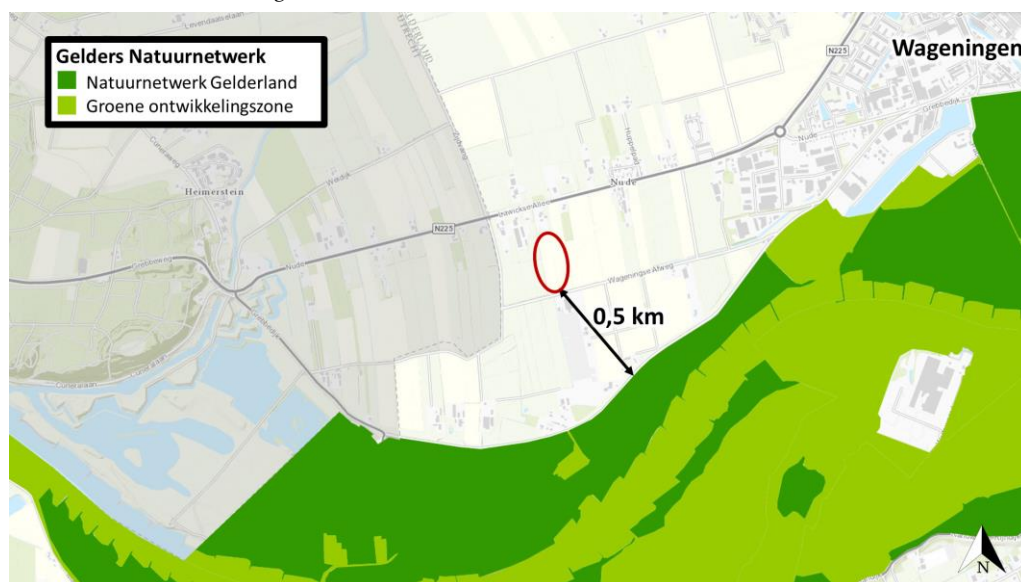
De planlocatie voorziet in de referentiesituatie beperkt voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten. Het grasland kan als geschikte nestlocatie dienen voor soorten als kievit of scholekster. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van alle vogelsoorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Bij het aantreffen van eventuele nesten binnen het perceel dienen deze afgezet te worden en met een gepaste afstand vermeden te worden.

Beoordeling (b) gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000 en het Natuurnetwerk Gelderland. Op een afstand van circa 0,5 km ligt het Natura 2000-gebied 'Rijntakken' (figuur 7). Op een afstand van circa 0,5 km ligt het Natuurnetwerk Gelderland (figuur 8).

Figuur 7 De planlocatie ligt op een afstand van 0,5 km tot het Natura 2000-gebied 'Naam' (bron: nationaal Georegister PDOK).

Figuur 8 De planlocatie ligt op een afstand van circa 0,5 km tot het Natuurnetwerk Gelderland (bron: nationaal Georegister PDOK).

Ondanks dat de beoogde ontwikkeling buiten een beschermd gebied uitgevoerd wordt, kunnen er nog steeds effecten optreden. Voor een aantal effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Gelderland geldt dat externe werking geen toetsingskader is. Een toename in stikstofdepositie kan een negatief effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Vóór de uitspraak van de Raad van State (d.d. 29 mei 2019) werd beargumenteerd dat de afstand tot het Natura 2000-gebied dusdanig groot is, dat er t.a.v. de stikstofdepositie onder een drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar zou blijven. De Raad van State heeft echter beoordeeld dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet als basis voor toestemming voor activiteiten mag worden gebruikt. Op basis van het PAS wordt vooruitlopend op toekomstige

positieve gevolgen van maatregelen voor beschermde natuurgebieden, alvast toestemming gegeven voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor die gebieden. Zo'n toestemming 'vooraf' mag niet meer. Hierdoor zijn alle gemelde activiteiten alsnog vergunning plichtig.

In september 2019 is de nieuwe Aerius calculator gepubliceerd. Ook werken het Rijk en provincies samen aan een beoordelingskader en handreiking voor intern salderen.

De herbeoordeling d.m.v. de herziene Aerius calculator moet daarom plaatsvinden voor alle nog niet onherroepelijke plannen of projecten waarvan uit een Aerius-berekening is gebleken dat de toename van de depositie:

- Onder de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar blijft. De in het PAS gehanteerde drempelwaarden zijn volgens de Afdeling niet goed onderbouwd en mogen daarom niet langer worden gebruikt (zolang de onderbouwing niet is verbeterd), óf:
- Binnen het PAS gemeld moest worden. Dit was het geval voor alle projecten met een depositie groter dan 0,05 en kleiner dan of gelijk aan 1 mol/ha/jaar, zolang er althans nog voldoende depositieruimte beschikbaar was, óf:
- Groter is dan 1 mol/ha/jaar (en dus binnen het PAS-vergunningplicht) maar waarvan de vergunning nog niet onherroepelijk is. Dat is het geval wanneer tegen het besluit bezwaar is gemaakt of beroep is ingesteld.

Ondanks de uitspraak is het (beperkt) mogelijk om plannen/projecten op korte termijn door te laten gaan. Dit wordt onderschreven in de 'Factsheet Woningbouwplannen, stikstof en Natura 2000-gebieden' (Ministerie van Binnenlandse Zaken, juli 2019). Uit goede motivering of herberekening van de stikstofdepositie moet dan blijken:

Dat er geen enkele toename van stikstofdepositie wordt verwacht, bijvoorbeeld vanwege de grote afstand tot Natura 2000-gebieden óf:

- Dat door toename van depositie de kritische depositiewaarden niet worden overschreden; dit is met name het geval wanneer de Natura 2000-gebieden weinig gevoelig zijn of wanneer de stikstofuitstoot uit andere bronnen relatief klein is, óf:
- Dat door (aanpassing van) plannen of projecten de emissies van stikstofoxiden en/of ammoniak juist afnemen waardoor effecten op Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

Blom Ecologie B.V. adviseert om projecten die kunnen leiden tot een toename van de uitstoot van stikstofoxiden of ammoniak opnieuw te beoordelen met de herziene versie van de Aerius calculator. Doel daarvan is vast te stellen of significante effecten kunnen worden uitgesloten.

Beoordeling (c) houtopstanden

Houtopstanden onder de Wnb betreffen zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, met een oppervlakte van 1000 m² of meer, of een rijbeplanting met meer dan 20 bomen. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaand melding te doen bij gedeputeerde staten. Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dient deze binnen drie jaar herplant te worden. Het vellen van houtopstanden is niet meldingsplichtig in het kader van de Wnb als het één van de volgende typen houtopstanden betreft:

- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbepantingen, (2) bepantingen langs waterwegen en/of (3) eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per bepantingseenheid, zijnde een aaneengesloten bepanting die niet wordt doorsneden door onbepante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Voor de realisatie van de plastic tunnels waren geen kapwerkzaamheden voorzien.

Conclusies

Samenvatting

(a) Soortenbescherming

De planlocatie heeft geen essentiële betekenis voor beschermde soorten. De planlocatie is in zowel de referentiesituatie (grasland) als de huidige situatie mogelijk geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, foeragerende vleermuizen, amfibieën, insecten en broedvogels welke niet beschermd zijn (behoudens de Algemene zorgplicht) onder de Wet natuurbescherming.

(b) Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Gelderland. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura 2000-gebieden geen sprake. Een Voortoets en/of 'nee, tenzij'-toets is niet noodzakelijk.

(c) Houtopstanden

Op de planlocatie waren geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een meldingsplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 2 Overzicht van de functie van het plangebied (referentiesituatie; grasland) voor beschermde flora en fauna en ook de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen (huidige situatie) en de eventueel daarop te nemen vervolgstap.

Legenda								
Soortenbescherming - = ongeschikt + = geschikt n (nee)/ j (ja) / m (maatregelen)	vaatplanten	grondgebonden zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
Geschikt habitat <i>Vogelrichtlijnsoort</i>							+	+/-
Geschikt habitat <i>Habitatrichtlijnsoort</i>	-	-	+/-	-	-	-		
Geschikt habitat <i>Andere soort</i>	-	+/-		+/-	-	-		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	n	n	n	n	n	n	n	n
Gebiedsbescherming	afstand		effecten		nader onderzoek			
Natura 2000	0,5 km		geen		AERIUS			
Natuurnetwerk Gelderland	0,5 km		geen		n.v.t.			
Houtopstanden	aanwezig		kap		melding			
Struiken	nee		nee		n.v.t.			
Bomen	nee		nee		n.v.t.			

Uitvoerbaarheid

De ontwikkeling (het definitief handhaven van de huidige situatie) leidt niet tot aantasting van beschermde natuurwaarden en/of beschermde gebieden. In het verleden, bij de realisatie van de plastic tunnels, is hier tevens geen sprake van geweest. De aanwezigheid van beschermde soorten en hun leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde ontwikkeling (vrijstellingsbesluit). Met een Aeries-berekening dient de stikstofdepositie inzichtelijk te worden gemaakt.

Conclusie

De ontwikkeling (het definitief handhaven van de huidige situatie) leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming.

Te treffen maatregelen

- Bij het aantreffen van een nest van een algemene broedvogels dienen deze afgezet te worden en met gepaste afstand vermeden.

Literatuur

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Rugstreeppad *Epidalea calamita*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Diepenbeek, A., 1999. Veldgids Diersporen. KNNV Uitgeverij 5e druk 2015, Zeist.
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Whitney, K. D., 2002. "Dispersal for distance? Acacia ligulata seeds and meat ants *Iridomyrmex viridiaeneus*". Austral Ecology. 27 (6)
- Madsen, T., 1984. Movements, home range size and habitat use of radio-tracked Grass snakes (*Natrix natrix*) in southern Sweden. Oikos (Copenhagen)
- Wilgenburg, E. van, & M. Kelder, 1999. Radiotelemetrie bij ringslangen rond Amsterdam. Afdeling Herpetologie, Universiteit van Amsterdam

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com
www.bij12.nl
www.gldanders.planoview.nl/planoview/
www.nationaalgeoregister.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.ndff.nl
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.webkaart.provincie-utrecht.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdiervereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie B.V.,
ing. M.J. Visschers
Auteur

Blom Ecologie B.V.,
ir. ing. K.J. Rebergen
Collegiale toets

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46A - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Wageningse Afweg te Wageningen.

Figuur 2 Op het perceel zijn tunnekassen, een hekwerk en een houtwal gerealiseerd.

Figuur 4 Omdat de initiatiefnemer de bestaande situatie definitief wil handhaven dient het gebied ten aanzien van effect op flora en fauna opnieuw getoetst te worden.

Figuur 3 Als referentie situatie waar het gebied aan getoetst wordt, is de voormalige gebiedsinrichting gebruikt. In deze voormalige situatie was er een grasland aanwezig.

Figuur 4 Op de planlocatie zijn aan de westzijde grote hoeveelheden muizenholen en gangen aanwezig.

Figuur 3 De omgeving van de planlocatie bestaat uit gras-, weide-, en akkerlanden.